

Gäller för: Barn- och ungdomsklinik

Innehållsansvar: Helena Larsson, (hella19), Barnsjuksköterska

Granskad av: Pontus Johansson, (ponjo3), Överläkare

Godkänd av: Karolina Andersson, (karan56), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-04-29

Giltig till: 2026-04-15

Lumbalpunktion - neonatal

Sammanfattning

Rutinen vänder sig till personal på neonatalavdelning, SÄS. Rutinen beskriver förberedelser och genomförande av lumbalpunktion på nyfödda barn.

Förutsättningar

Lumbalpunktion görs i syfte att få cerebrospinalvätska för diagnostik.

Genomförande

Smärtförberedelser av barnet

En timme före ingreppet ges mixtur Alvedon 24 mg/ml per os, eller supp Panodil 60 mg per rektum (om barnet kräks). Dosering enligt läkemedelsriktlinje.

Applicera EMLA lokalt vid planerat insticksställe (L3/L4). Dosering enligt läkemedelsriktlinje.

Barnet ska vara "halvmatat" och i samband med sticket ges bröstmjölk/ Glukos Låt barnet suga på napp samtidigt som en person håller barnet i lämplig ställning.

Liggande ställning

Foto: Neonatalavdelning, Borås

Sittande ställning

Foto: Neonatalavdelning, Borås

Vid mycket oroligt barn kan övervägas sedering med Kloralhydrat.

Dos enligt ePed: Lösning 70 g/ml. 25-50 mg/kg. Vid behov ge ytterlige dos på 17,5 mg/kg. Max 100 mg/kg.

Förberedelse inför punktionen

- Fyll i remisser för prover som ska tas samt dra ut etiketter för lumbalpunktion från lab-ordination i barnets journal.
- Fråga om P-glucos ska tas i samband med lumbalpunktionen.
- Tag fram rullvagn som ska torkas av med desinfektionssprit och täckas med barriärduk.
- Tag fram LP-låda.

När det är dags för lumbalpunktion

- Tvätta och sprita händerna och öppna den sterila förpackningen med handdukar och lägg en handduk under barnet på akutbordet. Arbeta så att du inte gör duken osteril.
- Lägg den andra handduken på rullvagnen och öppna omläggingssetet. Spruta rikligt med Klorhexidinsprit i rondskålen med sterila kompresser.
- Läkaren tar på den sterila rocken efter att hen tagit på sig mössa och munskydd. Sist tar läkaren på sig sterila handskar.
- När läkaren tvättat barnet med Klorhexidinsprit öppnas lumbalnålen så att läkaren kan ta denna sterilt.
- När läkaren har stuckit och likvordroppar syns i nålen räcks rören över till läkaren.
- Fyll rören i nummerordning.
Rör nr 1 är alltid reservrör, nr 2 celler, nr 3 odling och nr 4 virologi.
- Sätt på sterilt plåster som får sitta kvar ett dygn.

Efter provtagningen

Proverna ska till kem lab alternativt mikrobiologen så snart som möjligt.

Vi skickar INTE dessa prover i rörposten!

Informera föräldrarna att barnet ska ligga plant, helst en timma efter ingreppet för att undvika huvudvärk och illamående.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Helena Larsson, barnsjuksköterska, neonatalavdelning, SÄS, Borås

Zeljka Mustapic, överläkare, barn- och ungdomsklinik, SÄS, Borås

Fastställt av

Karolina Andersson, verksamhetschef, VO Kvinna och barn, SÄS, Borås

Nyckelord

Lumbalpunktion, lumbal, punktion, LP, neonatal, förberedelser, rutin

Länkförteckning

- Barn och smärta – State of the Art. Underlag från experter på uppdrag av Socialstyrelsen. Artikelnummer 2002-123-43. Svensk barnsmärtförening.
<http://www.svenskbarnsmartforening.se/svenskbarnsmartforening/dokument/sota.pdf>
- Vårdhandboken.se, avsnitt Lumbalpunktion
<http://www.vardhandboken.se/Texter/Lumbalpunktion/Oversikt/>

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barn- och ungdomsklinik

Innehållsansvar: Helena Larsson, (hella19), Barnsjuksköterska

Granskad av: Pontus Johansson, (ponjo3), Överläkare

Godkänd av: Karolina Andersson, (karan56), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9003-1367181295-477

Version: 3.0

Giltig från: 2024-04-29

Giltig till: 2026-04-15